

Ο δρόμος που πρέπει

Του κ. Νίκου
Δένδια*

Η κρίση που μας δοκιμάζει είναι το προϊόν μιας μακράς εθνικής ομφαλοσκόπησης, μιας αταβιστικής προσηλώνσης σε κατεστημένα σχήματα και νοοτροπίες στη δημόσια διοίκηση, την οικονομία, την αγορά, την εκπαίδευση.

Πολλές, μικρές και επί μέρους συντεχνιακές αντιλήψεις ύψωσαν ένα τείχος μονολιθικής αντίδρασης σε κάθε μεταρρύθμιση και μαζί με τα πρόσωπα που τις εκπροσώπησαν, τις υπηρέτησαν ή τις ανέχθηκαν, φέρουν την ευθύνη της γενικής κατάρρευσης που βιώνουμε σήμερα.

185 περίπου χρόνια από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, 45 χρόνια από την επανεκκίνηση της μεταπολίτευσης, δίνουμε δυστυχώς την εικόνα όχι απλώς ενός χρεωκοπημένου αλλά ενός αποτυχημένου κράτους, σχινοβατούμε μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας και κινδυνεύουμε να καταταγούμε από τη διεθνή κοινότητα στην κατηγορία του "failed state", μαζί με χώρες όπως η Σομαλία και το Σουδάν.

Η κατάσταση αυτή ασφαλώς δεν θα συνεχιστεί για πολύ. Η κλειψύδρα αδειάζει κι ο ζυγός θα γύρει – τελεσίδικα για τη δική μας και την επόμενη γενιά – προς τη μια ή την άλλη πλευρά.

Η κοινωνία μας θα πρέπει να αποφασίσει αν αυτό που ταιριάζει στην ιστορία μας και τις προσδοκίες μας για το μέλλον είναι μια θέση ανάμεσα στα ανεπτυγμένα κράτη και την καρδιά της ηνωμένης Ευρώπης ή η ολίσθηση στην κατηγορία του κράτους – παρία, της τελευταίας μαύρης τρύπας της βαλκανικής χερσονήσου. Βαθιά μου πίστη πως μπορούμε και αξίζει να προσπαθήσουμε για την πρώτη επιλογή.

Έχουμε ιστορικές και πνευματικές περγαμηνές μοναδικές, γεωγραφικά και γεωπολιτικά πλεονεκτήματα αναμφισβήτητα, ανήκουμε, ακόμη, στο ισχυρό κλαμπ χωρών της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ, διαθέτουμε το παράδειγμα άλλων χωρών

που τα κατάφεραν πολύ καλά εκκινώντας από αφετηρία δυσχερέστερη από τη δική μας.

Αρκεί να αφήσουμε στο παρελθόν τις ιδεοληψίες του παρελθόντος πριν μας συμπαράσσουν μαζί τους.

Αρκεί να προσαρμόσουμε το παραγωγικό μας μοντέλο στις εξελίξεις και τάσεις της διεθνούς κοινωνίας και οικονομίας, αντί να περιπλανούμαστε σε αδιέξοδες ατραπούς.

Αρκεί να κατανοήσουμε ότι συμφέρον του έθνους και του λαού μας δεν είναι η απομόνωση και η περιχαράκωση στο χθες αλλά ο συντονισμός με το διεθνές περιβάλλον.

Αυτό άλλωστε διδάσκει κι η μακρά ιστορία μας. Όποτε επιλέξαμε μοναχικές οδούς, όποτε κόψαμε τις γέφυρες με τους γύρω μας, υποστήκαμε εθνικές τραγωδίες. Κι όποτε συλλάβαμε τη τάση της εποχής, ανοιχθήκαμε και συντονιστήκαμε με το διεθνές περιβάλλον, κατήγαμε επιτυχίες απρόσμενες για το μέγεθος της χώρας μας.

Εμπέδωση της θέσης της Ελλάδας στη χορεία των προοδευμένων και φιλελεύθερων χωρών, στην καρδιά της Ευρώπης και των ευρωπαϊκών θεσμών.

Δημόσιας Διοίκησης, όπως και η διαμόρφωση ενός σαφούς κανονιστικού περιγράμματος για το ποιος μπορεί να κάνει ποια επιχείρηση, που και υπό ποιες προϋποθέσεις, η απλοποίηση της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, η ομοιομορφία και διαφάνεια στις σχέσεις του Δημοσίου με τους επιχειρηματίες.

Τα 2,5 έτη που προηγήθηκαν έγιναν σημαντικές νομοθετικές προσπάθειες στην κατεύθυνση αυτή που πρέπει να τύχουν εμβάθυνσης κι εφαρμογής, όπως ενδεικτικά:

14% του παγκόσμιου ΑΕΠ κι αποκτά για πρώτη φορά στην Ελλάδα ένα απλό και ξεκάθαρο πλαίσιο ανάπτυξης.

• Νέος νόμος για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ν.4281/14) που καταργεί δεκάδες ειδικά ανά φορέα νομοθετήματα – ένα λαβύρινθο συγχύσεων και αδιαφάνειας. Ο κύκλος εργασιών της αγοράς δημοσίων συμβάσεων ανέρχεται σε περίπου 8-10% του ΑΕΠ και η βελτιστοποίηση του συστήματος ανάθεσης τους

στο πρόβλημα της ανεργίας είναι η μετάβαση από το κυρίαρχο στις δεκαετίες του '80 και '90 μοντέλο του κρατισμού σ' ένα νέο μοντέλο ενθάρρυνσης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της προσέλκυσης νέων επενδύσεων.

Στόχος μας πρέπει να είναι η αύξηση της συμμετοχής της καινοτομίας στο ΑΕΠ που σήμερα αντιστοιχεί στο πενιχρότατο 0,47%, τουλάχιστον κατά 4%, μέσα στα επόμενα 4 χρόνια.

Το σχέδιο και τα μέσα υλοποιή-

Να δώσουμε τη δυνατότητα σε κάθε πολίτη της χώρας που έχει μια καινοτόμο ιδέα για τη δημιουργία μιας επιχείρησης, αλλά δεν διαθέτει τα απαιτούμενα κεφάλαια, να εξασφαλίσει την απαραίτητη χρηματοδοτική συνδρομή προκειμένου να την υλοποιήσει.

Προτεραιότητες για την ανάπτυξη:

Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης - σαφές νομοθετικό πλαίσιο - καταπολέμηση γραφειοκρατίας και διαφθοράς

Είναι πασιφανές σήμερα ότι είναι απαραίτητος ο εκσυγχρονισμός της

• Νόμος πλαίσιο για την απλοποίηση αδειοδότησης των επιχειρήσεων (ν.4254/14), ώστε για τις περισσότερες επιχειρήσεις είτε να μην χρειάζεται οποιαδήποτε άδεια, είτε η δήλωση αυτό-συμμόρφωσης.

• Νέος νόμος για τα κέντρα εφοδιαστικής – logistics (ν.4302/14), ένας τομέας που αντιστοιχεί στο

μπορεί να αποδώσει εξοικονόμηση περίπου 10% για το Δημόσιο. Τόσα περίπου χρήματα θα χρειάζονταν για να αποφευχθούν οι περικοπές επικουρικών συντάξεων, ωστόσο η νέα κυβέρνηση αποφάσισε να αναστείλει την εφαρμογή του νέου νόμου.

Ένα νέο παραγωγικό μοντέλο

Ενώ το 2014 έκλεινε με θετικό ρυθμό ανάπτυξης για πρώτη φορά μετά από χρόνια και σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις, η αβεβαιότητα που επικρατεί από τις εκλογές του Ιανουαρίου 2015 και μετά άνοιξαν νέο κύκλο ύφεσης, όπως έδειξαν οι αποδόσεις του 10ετούς ομολόγου και η μαζική πώληση τραπεζικών μετοχών.

Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχισθεί και η χώρα δεν είναι δυνατόν να εξέλθει του φαύλου κύκλου της ύφεσης χωρίς στήριξη της επιχειρηματικότητας. Η απάντηση

ησης υπάρχουν, δεν χρειάζεται να τα επινοήσουμε. Απλώς πρέπει να αντιγράψουμε τις καλύτερες διεθνείς πρακτικές, όπως τις κατέγραψε για λογαριασμό της ελληνικής κυβέρνησης ο διεθνούς φήμης οργανισμός Yozma του Ισραήλ, στον οποίο ανατέθηκε η μελέτη για τα βήματα που απαιτούνται προκειμένου να διαμορφωθεί ένα "οικοσύστημα" για τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία, το οποίο θα ενθαρρύνει τη μετεξέλιξή τους σε επιχειρηματική δράση.

Πρέπει να ενθαρρύνουμε τους νέους στην επιχειρηματικότητα, να δώσουμε τη δυνατότητα σε κάθε πολίτη της χώρας που έχει μια καινοτόμο ιδέα για τη δημιουργία μιας επιχείρησης, αλλά δεν διαθέτει τα απαιτούμενα κεφάλαια, να εξασφαλίσει την απαραίτητη χρηματοδοτική συνδρομή προκειμένου να την υλοποιήσει. Πηγές χρηματοδότησης μπορεί να είναι το νέο ΕΣΠΑ,

Συμφέρον του έθνους και του λαού μας δεν είναι η απομόνωση και η περιχαράκωση στο χθες, αλλά ο συντονισμός με το διεθνές περιβάλλον.

ν' ακολουθήσουμε

*Όποτε επιλέξαμε
μοναχικές οδούς,
όποτε κόψαμε τις γέφυρες
με τους γύρω μας,
υποστήκαμε
εθνικές τραγωδίες.*

αλλά και διαφοροποιημένα, ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το IfG, που ξεκινήσαμε όταν ήμουν Υπουργός Ανάπτυξης.

Πρέπει να διαμορφώσουμε ένα κατάλληλο πλαίσιο που θα επιτρέψει στην καινοτομία ν' ανθίσει. Σ' αυτό θα περιλαμβάνονται εργαλεία και έννοιες όχι ιδιαίτερα γνωστά μέχρι πρόσφατα στη χώρα μας, όπως είναι οι "θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων" ("incubators"), οι επιχειρηματικοί άγγελοι ("business angels"), το κεφάλαιο "προ-σποράς" και σποράς ("pre-seed /seed capital"), καθώς και τη σύσταση Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας σε κάθε πανεπιστήμιο το οποίο πραγματοποιεί επιστημονική έρευνα με κρατική και ιδιωτική -κυρίως- χρηματοδότηση (στα πρότυπα Harvard, MIT, Cambridge, Fraunhofer Gesellschaft), αλλά και τη σύνδεση της επιστημονικής έρευνας με τις επιχειρήσεις, με στόχο τη μεταφορά τεχνολογίας και την προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα.

Δίκαιο φορολογικό σύστημα

Σύμφωνα με τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ, η συνολική επιβάρυνση (φόροι και εισφορές) που έχει στο εισόδημά του ένας Έλληνας εργαζόμενος με δύο παιδιά ανήλθε το 2014 στο 43,4%. Την ίδια στιγμή ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ είναι μόλις 26,9%.

Υπό συνθήκες επαπειλούμενης πτώχευσης, οι προηγούμενες κυβερνήσεις υποχρεώθηκαν να λάβουν αυστηρά φορολογικά μέτρα για να αποτρέψουν τα χειρότερα. Η βελτίωση, όμως των οικονομικών μεγεθών το 2004 είχε επιτρέψει την έναρξη αποκλιμάκωσης της φορολογίας:

Ο ΕΝΦΙΑ ήταν μικρότερος φόρος σε σχέση με το ΕΕΤΗΔΕ, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων μειώθηκε σε 3% και υπολογίζεται επί της πραγματικής τιμής πώλησης κι όχι της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, ο φόρος υπεραξίας ανεστάλη.

Στόχος για το μέλλον πρέπει να είναι η αποκατάσταση της φορο-

λογικής δικαιοσύνης και η παροχή φορολογικών κινήτρων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με μικρότερους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος.

Σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα

Η χώρα χρειάζεται ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα (Νέα προγράμματα σπουδών. Διασύνδεση ΑΕΙ - ΑΤΕΙ με την επιχειρηματικότητα και την αγορά εργασίας. Αριστεία. Αξιοκρατία. Λογοδοσία). Η επιστροφή στην εσωστρέφεια των ιδρυμάτων, στους αιώνιους φοιτητές που χρησιμεύουν μόνο για να μη βάζουν λουκέτο αποτυχημένα Τμήματα Σχολών, στις καταλήψεις και τους βανδαλισμούς είναι οπισθοδρόμηση και καταστροφή.

Δημόσια τάξη και ασφάλεια

Η Δημόσια τάξη και ασφάλεια είναι ο καθρέφτης φερεγγυότητας και σταθερότητας κάθε κράτους, είναι η έμπρακτη απόδειξη ισχύος του κράτους δικαίου και της αυθεντίας της έννομης τάξης. Ούτε ο πολίτης αισθάνεται ασφαλής, ούτε ο ξένος επενδυτής έλκεται να τοποθετήσει τα χρήματά του σ' ένα κράτος που αφήνει ανοικτά κι εκτεθειμένα σ' οποιονδήποτε ξένο τα σύνορά του, που δεν προστατεύει παραγωγικές επενδύσεις από δολιοφθορές, που παρακολουθεί αμήχανο καταλήψεις και βανδαλισμούς δημοσίων κτηρίων, που αποφυλακίζει επικίνδυνους εγκληματίες με εξίσου επικίνδυνες εκπώσεις πολυετών ποινών καθειρέσεων.

Πιστεύω συνεπώς ότι από την παρούσα κρίση η κοινωνία μας θα εξέλθει εμπειρότερη κι ωριμότερη, αντιλαμβανόμενη η ίδια αλλά και υποβάλλοντας, αν όχι υπαγορεύοντας στην πολιτική ηγεσία τη μόνη επιλογή που ταιριάζει στο παρόν και το μέλλον μας: Την οριστική εμπέδωση της θέσης της Ελλάδας στη χορεία των προοδευμένων και φιλελεύθερων χωρών, στην καρδιά της Ευρώπης και των ευρωπαϊκών θεσμών.

